

DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2024-4\(110\)-47-53](https://doi.org/10.26642/jen-2024-4(110)-47-53)
УДК 657.421.3

В.К. Макарович, к.е.н., доц.
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Механізм додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал підприємства

Обґрунтовано необхідність встановлення обмежень щодо додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал підприємства. Визначено відсутність серед вчених єдиного підходу до розробки методики організації порядку розкриття інформації про інноваційний капітал. Розроблено авторський механізм додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал підприємства. Створено методичку підготовки до додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал, що здійснюється за такими етапами: 1) ідентифікація об'єктів облікової інформації про інноваційний капітал; 2) визначення потреб стейкхолдерів в інформації; 3) обґрунтування рівня конфіденційності облікової інформації; 4) визначення рівня чутливості облікової інформації; 5) встановлення заборон та накладення обмежень на розкриття облікової інформації; 6) включення об'єктів облікової інформації про інноваційний капітал до складу загальної політики додаткового розкриття облікової інформації на підприємстві.

Ключові слова: інноваційний капітал; інноваційна діяльність; додаткове розкриття облікової інформації; конкурентні переваги.

Постановка проблеми. Одним зі шляхів розвитку системи бухгалтерського обліку в умовах сьогодення відповідно до зростаючих запитів стейкхолдерів, є формування системи додаткового розкриття облікової інформації, зокрема про стан та результати інноваційної діяльності підприємства. Однак разом з усіма перевагами від додаткового розкриття інформації, що виражаються у підвищенні рівня довіри стейкхолдерів, прозорості діяльності та рівня легітимності підприємства в суспільстві, подібна практика без здійснення належного контролю може призвести до негативних наслідків або навіть до загрози подальшій діяльності підприємства.

На сьогодні існує об'єктивна необхідність формування внутрішніх обмежень щодо розкриття додаткової облікової інформації про інноваційний капітал, оскільки це може покращити рівень інформаційної обізнаності конкурентів стосовно конкурентних переваг підприємства, його поточних та потенційних інноваційних можливостей та в цілому може негативно вплинути на результати діяльності підприємства, що здійснює розкриття інформації про інноваційний капітал, у майбутньому. Незважаючи на значну кількість прикладів та доказів, на сьогодні у вчених ще не сформована однозначна та чітка позиція стосовно того, якою є основна проблема, що породжується розкриттям інформації про інноваційний капітал підприємства (зменшення рівня віддачі від інновацій та інноваційних проєктів, падіння рівня мотивації до здійснення інноваційної діяльності, зменшення ефективності комерціалізації інноваційних продуктів, зростання витрат на здійснення інноваційної діяльності тощо).

Неприспосованість системи обліку до відображення інноваційного капіталу не дозволяє організувати такий порядок її розкриття, який дав би можливість виділити різні її рівні залежно від ступеня чутливості такої інформації. Таким чином, змістовне наповнення та обсяги розкриття інформації про інноваційний капітал за допомогою спеціалізованих додаткових звітів мають бути ретельно визначені внутрішньою політикою розкриття, прийнятою на підприємстві. До створення такої політики мають бути долучені не лише представники бухгалтерської служби, а й інноваційні менеджери та суб'єкти, які в цілому відповідальні за реалізацію стратегії підприємства. Надмірна інформаційна прозорість щодо інноваційної діяльності підприємства, незважаючи на всі вигоди та позитивні ефекти, може спричинити порушення інформаційної безпеки та, зрештою, втрату стратегічних конкурентних переваг.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематику необхідності додаткового розкриття інформації про інноваційний капітал підприємства та встановлення ряду обмежень, які враховуватимуть рівень конфіденційності такої інформації, в своїх дослідженнях розкривають такі вчені: М.Д. Аморе [1, с. 795], І.Дік, М.Луковіч [4], Д.Ендрюс та К.Кріскуоло [2, с. 7], Д.Жіноглу [5, с. 43], Х.Леуц, С.Ванхавербек та М.Бреуер [6], З.Лю, К.Ху та А.Хуссейн [7], Дж.Мартін де Кастро та інші [8, с. 13], А.Сімсон та А.Тамайю [9, с. 402], А.В. Старк [10, с. 284]. Вони наголошують на існуванні негативних наслідків розкриття додаткової інформації про інноваційний капітал підприємства, що може призводити до втрати конкурентних переваг через витік інноваційних секретів та переливу, або до концентрації інноваційного капіталу у власності великих інноваційно-містких підприємств, зменшення рівня віддачі від інновацій та інноваційних проєктів, падіння рівня мотивації до здійснення інноваційної діяльності, зменшення ефективності комерціалізації інноваційних продуктів, зростання витрат на здійснення інноваційної діяльності тощо.

З метою вирішення цієї проблеми автори пропонують встановлювати набори обмежень та фільтрів щодо додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал підприємства, виходячи з рівня її чутливості та конфіденційності. В кінцевому результаті це має призвести до формування дієвої методики організації порядку розкриття інформації про інноваційний капітал, яка дозволить одночасно вирішувати два різносторонні завдання – розширювати облікове інформаційне поле для стейкхолдерів підприємства та обмежувати доступ до цієї облікової інформації, розкриття якої може призвести до негативного впливу на діяльність підприємства як у поточний момент, так і в стратегічній перспективі.

Метою статті є розробка механізму додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал підприємства з урахуванням балансу інтересів та ризиків, що виникають у процесі його реалізації.

Викладення основного матеріалу. На основі проведеного аналізу переваг та недоліків, які зазначаються вченими щодо додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал підприємства, запропоновано загальний механізм його реалізації (рис. 1).

Рис. 1. Механізм додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал підприємства

Здійснення додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал підприємства запропоновано розглядати з урахуванням балансу інтересів і ризиків, що визначається через аналіз переваг і недоліків, які таке розкриття забезпечує для підприємства (рис. 1). Для забезпечення такого балансу необхідно визначити, яка інформація про інноваційний капітал буде розкрита стейкхолдерам для того, щоб спонукати їх до прийняття необхідних з позиції підприємства рішень (інвестування в інновації, фінансування інноваційних проектів, надання організаційної та інфраструктурної підтримки, залучення нових членів до складу інноваційних команд тощо). Також варто уточнити інформацію, яка підлягає розкриттю, зазначивши обмеження щодо рівня її деталізації або встановлення повної заборони на її оприлюднення, оскільки її розкриття може призвести до втрати стратегічних конкурентних переваг підприємства, зокрема до падіння рівня інноваційної ефективності. Перед тим, як формувати спеціалізовані звіти, які містять інформацію про інноваційний капітал та в цілому стосуються інноваційної діяльності підприємства, необхідно здійснити її аналіз з метою встановлення переліку цієї облікової інформації, що може бути оприлюднена, враховуючи всі економічні ефекти та ризики від такого розкриття. Це передбачає необхідність здійснення інвентаризації та класифікації всієї інформації про інноваційний

капітал (фінансова, нефінансова, наративна), яка генерується обліковою системою підприємства, та може бути узагальнена у вигляді звітів і надана стейкхолдерам.

З метою усунення недоліків додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал, що зумовлюють виникнення ризиків погіршення інноваційної ефективності, а також задля досягнення максимального ефекту від такого розкриття, розроблено методика, що передбачає необхідність виконання такого комплексу дій (рис. 2).

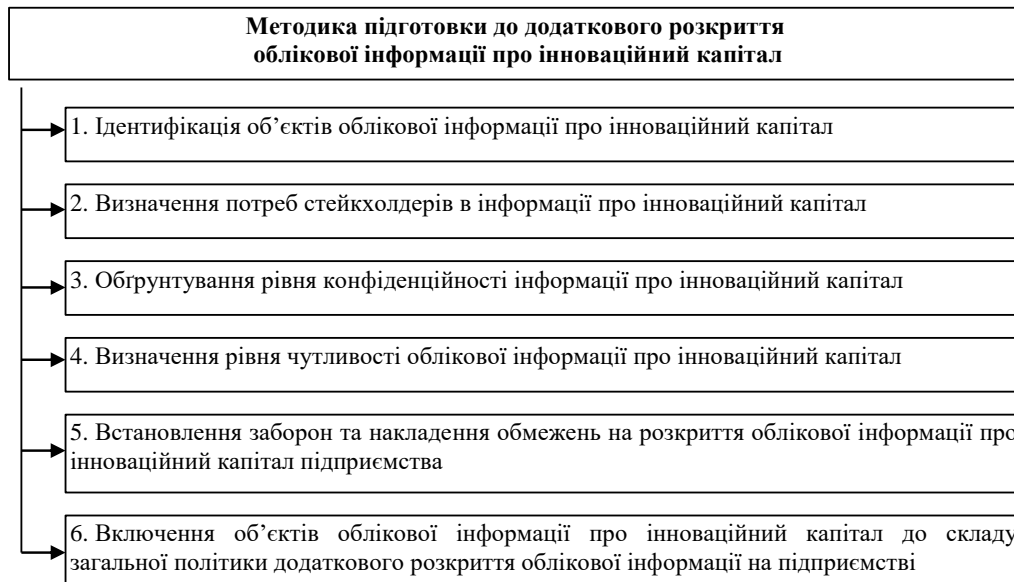

Рис. 2. Методика підготовки до додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал: збалансований підхід

1. Ідентифікація об'єктів облікової інформації про інноваційний капітал. Підготовку до здійснення додаткового розкриття варто розпочати із визначення того, що підлягає розкриттю залежно від можливостей наявного обліково-аналітичного інструментарію, оскільки підприємства з високою інтенсивністю інноваційних розробок можуть мати більше сформованої та обробленої інформації, доступної для розкриття, ніж підприємства з низькою інноваційною інтенсивністю. Для цього необхідно ідентифікувати всі можливі об'єкти облікової інформації, які стосуються інноваційної діяльності підприємства та можуть бути враховані до складу спеціалізованих звітів, що надаються стейкхолдерам. Під об'єктами облікової інформації варто розуміти будь-які елементи звітів, незалежно від їх форми представлення, які знижують рівень інформаційної невизначеності у стейкхолдерів щодо інноваційної діяльності підприємства (показники, узагальнені таблиці, графіки, дашборди, описовий текст (нарративна інформація) тощо).

Залежно від інформаційних можливостей системи бухгалтерського обліку на підприємстві має бути сформований загальний перелік об'єктів облікової інформації про інноваційний капітал підприємства, який може доповнюватись або скорочуватись через втрату існуючих чи появу нових методологічних засад обліку, на основі яких відбувається формування таких об'єктів. Розроблений загальний перелік об'єктів облікової інформації за своїм змістом є таксономією, яка дає змогу їх класифікувати та організувати, полегшуючи бухгалтерам та менеджерам процес формування спеціалізованих звітів, в яких оприлюднюється інформація про інноваційний капітал.

2. Визначення потреб стейкхолдерів в інформації про інноваційний капітал. Враховуючи те, що основною метою додаткового розкриття є вплив на стейкхолдерів шляхом подання відповідних сигналів про стан і майбутні перспективи інноваційної діяльності підприємства, то ефективність такого впливу залежить від того, наскільки точно буде задоволено інформаційні потреби в результаті розкриття спеціалізованих звітів.

Перед здійсненням додаткового розкриття необхідно: 1) встановити, на які рішення стейкхолдерів планує вплинути менеджмент підприємства; 2) визначити, на основі якої інформації приймаються такі рішення з урахуванням змісту та форми її представлення, тобто, які є загальні та особливі потреби стейкхолдерів в інформації про інноваційний капітал підприємства; 3) відібрати ті об'єкти облікової інформації про інноваційний капітал, розкриття яких найкращим чином спонукатиме стейкхолдерів до прийняття рішень, на які очікує інноваційний менеджмент підприємства, тобто які мають найвищий рівень значущості в задоволенні інформаційних потреб стейкхолдерів.

З метою формалізації цього процесу, який дозволить встановити рівень значущості кожного об'єкта облікової інформації, що стосуються інноваційної діяльності підприємства, у задоволенні інформаційних потреб стейкхолдерів, розроблено відповідний звіт (табл. 1).

Таблиця 1

Звіт з визначення рівня значущості об'єктів облікової інформації, що стосуються інноваційної діяльності підприємства, у задоволенні інформаційних потреб стейкхолдерів

Об'єкти облікової інформації	Значущість у задоволенні інформаційних потреб стейкхолдерів		
	низька (10–35 %)	помірна (36–70 %)	висока (71–100 %)
1			
2			
...			
n			

Запропонована форма звіту (табл. 1) покращує аналіз того, які з об'єктів облікової інформації мають вищий рівень значущості з точки зору стейкхолдерів у процесі ухвалення економічних рішень, які стосуються інноваційної діяльності підприємства. На її основі можна визначити набір об'єктів облікової інформації, які необхідно додати до спеціалізованих звітів для додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал.

Для заповнення цієї узагальненої форми необхідно окремо проаналізувати роль кожного об'єкта облікової інформації, який стосується інноваційної діяльності підприємства. Рівень значущості об'єкта облікової інформації запропоновано визначати на основі використання основоположних та допоміжних якісних характеристик корисної фінансової інформації, визначених у Концептуальній основі фінансової звітності (п. 2.4–2.39) [3]. Такі характеристики дуже ґрунтовно визначені і детально описані, тому їх використання дає змогу чітко встановити, наскільки об'єкт облікової інформації є корисним для стейкхолдерів у процесі прийняття рішень, що пов'язані з інноваційною діяльністю підприємства. Кожному виду значущості залежно від його характеру (основоположна або допоміжна характеристика) надано відповідне значення в забезпеченні загальної значущості (ваговий коефіцієнт) – 0,3 або 0,1 (табл. 2).

Таблиця 2

Форма розрахунку загальної значущості для окремого об'єкта облікової інформації № n, що стосуються інноваційної діяльності підприємства

Види значущості	Ваговий коефіцієнт	Відносна значущість об'єкта облікової інформації в задоволенні інформаційних потреб стейкхолдерів № n, %	Абсолютний показник значущості %
Релевантність	0,3		
Правдиве подання	0,3		
Зіставність	0,1		
Можливість перевірки	0,1		
Своєчасність	0,1		
Зрозумілість	0,1		
Загальна значущість (%)			

У розроблену форму розрахунку (табл. 2) суб'єкти, які аналізують рівень відповідності об'єкта облікової інформації окремим видам значущості (бухгалтери, інноваційні менеджери тощо), на основі експертних суджень вносять визначений рівень відносної значущості (у відсотках). Абсолютний показник значущості за окремими її видами можна отримати шляхом множення, визначеного експертним методом рівня відносної значущості об'єкта облікової інформації, на відповідний ваговий коефіцієнт. Шляхом додавання абсолютних показників за всіма видами значущості визначається загальна значущість окремого об'єкта облікової інформації, яка стосується інноваційної діяльності підприємства, і розраховується у відсотках.

3. *Обґрунтування рівня конфіденційності облікової інформації про інноваційний капітал* означає проведення класифікації всіх об'єктів облікової інформації залежно від рівня їх конфіденційності. Під конфіденційністю облікової інформації розуміється збереження встановлених на підприємстві обмежень щодо її додаткового розкриття, а втратою конфіденційності є несанкціоноване розкриття облікової інформації (умисне або неумисне), яке було здійснене без відповідного дозволу менеджменту підприємства.

Виділяється чотири основні рівні конфіденційності облікової інформації про інноваційний капітал підприємства, що мають важливе значення під час розробки системи управління її захистом та безпекою, зокрема при її розкритті стейкхолдерам:

– загальнодоступна інформація про інноваційний капітал підприємства, якою можна безперешкодно ділитися зі стейкхолдерами та всіма бажаючими, доступ до неї може бути постійно відкритим, і для неї не потрібно розробляти окремих механізмів, які б забезпечували захист щодо її витoku. Прикладом такої інформації є назва інноваційного продукту або інноваційного проєкту, його реєстраційний номер, прізвище особи, відповідальної за його реалізацію тощо. Така інформація, окрім облікової системи, може бути отримана із інших альтернативних джерел;

– внутрішня облікова інформація про інноваційний капітал підприємства, що не призначена для публічного оприлюднення, однак щодо її витoku існують достатньо низькі вимоги на рівні підприємства. Інноваційний менеджмент не зацікавлений у вільному розкритті такої інформації, оскільки це негативно впливатиме на результати діяльності підприємства, а можливе її оприлюднення може сприяти досягненню інших важливих цілей, наприклад, спонуканню інвесторів до збільшення обсягів інвестиційної підтримки інноваційного проєкту. Прикладом такої інформації може бути план продажу інноваційної продукції в наступному звітному періоді, що дозволяє стейкхолдерам точніше порахувати майбутні економічні вигоди від реалізації інноваційного проєкту;

– конфіденційна облікова інформація про інноваційний капітал підприємства, витік якої може призвести до виникнення помірних ризиків погіршення інноваційної ефективності підприємства, оскільки конкуренти можуть адаптувати і скоригувати свою діяльність відповідно до наявного розуміння політики та стратегії підприємства-інноватора. Розкриття такої інформації може стати значною перешкодою для реалізації його стратегічних інноваційних цілей та негативно впливатиме на його довгострокову репутацію. До такої інформації належить: перелік осіб та їх контактні дані, які є учасниками інноваційних команд, задіяних у реалізації інноваційного проєкту; рівень їх заробітних плат та бонусних виплат. Можливість конкурентів отримати до неї доступ може дозволити їм сформувати стратегію переманювання ключових працівників від підприємства-інноватора задля посилення власного інноваційного потенціалу;

– облікова інформація про інноваційний капітал з повністю закритим доступом для всіх зовнішніх і частини внутрішніх стейкхолдерів, розкриття і надання доступу до якої надає стратегічні переваги конкурентам, створюючи значні ризики і загрози інноваційній ефективності підприємства, довгостроковій репутації та досягненню його стратегічних цілей в цілому. Прикладом такої інформації може бути деталізована собівартість інноваційного продукту, його техніко-технологічні характеристики, що дасть змогу конкурентам розробити більш дешеві продукти-аналоги та, зрештою, зменшити частку присутності підприємства-інноватора або повністю витіснити його з галузевого ринку.

Зазначені рівні конфіденційності облікової інформації про інноваційний капітал підприємства характеризують різний ступінь санкціонованості її розкриття, що може обумовлюватися різними видами факторів. Однак таку інформацію також можна класифікувати за рівнем чутливості, що враховує роль її розкриття в зміні інноваційної ефективності підприємства. На основі рівня чутливості облікової інформації про інноваційний капітал можна визначити пріоритетність її внесення до складу спеціалізованого звіту, за допомогою якого здійснюється додаткове розкриття.

4. *Визначення рівня чутливості облікової інформації про інноваційний капітал.* Беручи до уваги зміст виділених рівнів конфіденційності облікової інформації, можна сформувати три основні рівні її чутливості – низький (загальнодоступна і внутрішня облікова інформація), помірний (конфіденційна) та високий (з повністю закритим доступом). Експертну оцінку рівня чутливості кожного об'єкта облікової інформації здійснює бухгалтер або інноваційний менеджер, а результати фіксуються у відповідному звіті (табл. 3).

Таблиця 3

Звіт з оцінки чутливості об'єкта облікової інформації про інноваційний капітал

Об'єкти облікової інформації	Рівні чутливості облікової інформації про інноваційний капітал		
	низький	помірний	високий
1			
2			
...			
n			

Експертна оцінка рівня чутливості окремого об'єкта облікової інформації передбачає здійснення аналізу впливу його розкриття на виникнення ризиків щодо погіршення інноваційної ефективності підприємства. Наприклад, використання показника ROI (віддача від інвестицій в інновації) для оцінки інноваційної ефективності підприємства передбачає аналіз впливу розкриття облікової інформації на зменшення доходів від інноваційної діяльності та зростання обсягу інноваційних витрат. На рівні окремого підприємства мають бути встановлені порогові відсоткові значення зменшення доходів та зростання витрат, перевищення яких свідчить про перехід від нижчого до вищого рівня чутливості.

5. Встановлення заборон та накладення обмежень на розкриття облікової інформації про інноваційний капітал підприємства відбувається з урахуванням загальної стратегії додаткового розкриття, прийнятої на підприємстві. Розроблена матриця містить дев'ять квадрантів (1–9), що відображають усі можливі варіанти здійснення додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал на підприємстві. В ній враховано, який рівень значущості в задоволенні інформаційних потреб стейкхолдерів мають об'єкти облікової інформації та рівень чутливості до виникнення потенційних ризиків погіршення інноваційної ефективності підприємства (табл. 4).

Таблиця 4

Матриця можливих варіантів додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал на підприємстві

Рівень значущості	Рівень чутливості		
	низький	помірний	високий
Низький	1	2	3
Помірний	4	5	6
Високий	7	8	9

З урахуванням запропонованих варіантів (табл. 4) було сформовано три основні стратегії (моделі поведінки), яких може дотримуватися менеджмент підприємства під час здійснення додаткового розкриття – консервативна, помірна та агресивна.

Консервативна стратегія (сукупність квадрантів 1, 4, 7) передбачає додаткове розкриття облікової інформації з різними рівнями значущості, однак з низьким рівнем чутливості до ризику, внаслідок чого існує дуже мала ймовірність того, що оприлюднена інформація про інноваційний капітал може вплинути на погіршення стратегічних переваг підприємства-інноватора. Її обрання свідчить про те, що інноваційний менеджмент підприємства накладає чітку заборону на розкриття конфіденційної інформації про інноваційний капітал та інформації з повністю закритим доступом.

Помірна стратегія (сукупність квадрантів 1, 4, 7, 5, 8) ґрунтується на бажанні підприємства більше впливати на поведінку стейкхолдерів як за допомогою розкриття об'єктів облікової інформації з низьким рівнем чутливості, так і об'єктів з помірним рівнем чутливості, що характеризуються помірним та високим рівнем значущості впливу на стейкхолдерів. В основу цієї стратегії покладено модель прийнятних (допустимих) втрат в ефективності інноваційної діяльності, які мають бути компенсовані за рахунок високого рівня ймовірності зміни поведінки стейкхолдерів, що своєю чергою призводить до загального економічного ефекту інноваційної діяльності в довгостроковому періоді. Таким чином, підприємство-інноватор готове піти на ризик розкриття конфіденційної інформації, виходячи з позитивного співвідношення стратегічної економічної ефективності, та можливого рівня поточних втрат, пов'язаних з інноваційною діяльністю.

Агресивна стратегія (сукупність квадрантів 1, 4, 7, 5, 8, 9) передбачає розкриття всіх видів облікової інформації про інноваційний капітал підприємства, які мають зростаючий рівень впливу залежно від підвищення рівня чутливості. Прийняття та реалізація такої стратегії відбувається в критичних для підприємства-інноватора ситуаціях, коли воно знаходиться на порозі припинення своєї діяльності, потребуючи негайного вливання додаткових інвестицій, збільшення обсягів фінансування або негайного вирішення проблеми нестачі висококваліфікованих кадрів. Розкриття стейкхолдерам в межах такої стратегії інформації з повністю закритим доступом має високий ступінь ризику втрати основних конкурентних переваг, однак може з високою ймовірністю захистити підприємство від припинення його діяльності в цей момент часу.

Невключення квадрантів 2, 3, 9 до жодної з трьох зазначених стратегій обґрунтовується економічною недоцільністю використання об'єктів облікової інформації з такими рівнями значущості та чутливості, як елементів спеціалізованих звітів, за допомогою яких здійснюється додаткове розкриття. Оскільки ймовірний ефект від оприлюднення такої облікової інформації буде значно меншим за можливість втрат, які підприємство може зазнати через зменшення його інноваційної ефективності.

6. Включення об'єктів облікової інформації про інноваційний капітал до складу загальної політики додаткового розкриття облікової інформації на підприємстві. Залежно від обраної стратегії розкриття підприємство має певну кількість варіантів додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал. До спеціалізованих звітів для додаткового розкриття бухгалтері вносять лише ті об'єкти облікової інформації про інноваційний капітал підприємства з їх загального переліку, які відповідають рівням значущості та чутливості. Обрана сукупність таких об'єктів облікової інформації затверджується інноваційним менеджментом та додається окремим блоком (розділом) до складу загальної політики додаткового розкриття облікової інформації на підприємстві.

Висновки та пропозиції. У результаті аналізу переваг та недоліків, пов'язаних із додатковим розкриттям інформації про інноваційний капітал підприємства, був розроблений механізм для її розкриття. Основою цього механізму є баланс інтересів (забезпечення ефективності ринку інновацій, спонукання

стейкхолдерів до прийняття необхідних рішень) і ризиків (погіршення інноваційної ефективності підприємства), що виникають під час його реалізації. Беручи до уваги розроблений механізм, перед тим, як формувати політику додаткового розкриття облікової інформації на підприємстві, варто провести аналіз чутливості облікової інформації про інноваційний капітал, що підлягає розкриттю, а також встановити необхідні заборони та обмеження на її розкриття. Для виконання цих завдань розроблено методику підготовки до додаткового розкриття облікової інформації про інноваційний капітал, яку необхідно реалізувати в таких етапах: 1) ідентифікація об'єктів облікової інформації про інноваційний капітал; 2) визначення потреб стейкхолдерів в інформації про інноваційний капітал; 3) обґрунтування рівня конфіденційності облікової інформації про інноваційний капітал; 4) визначення рівня чутливості облікової інформації про інноваційний капітал; 5) встановлення заборон та накладення обмежень на розкриття облікової інформації про інноваційний капітал; 6) внесення об'єктів облікової інформації про інноваційний капітал до складу загальної політики додаткового розкриття облікової інформації на підприємстві.

Перспективою подальших досліджень є розробка способів представлення інформації про інноваційний капітал у вигляді окремого Звіту про інноваційний капітал підприємства або як складової (блоку) традиційних звітів, за допомогою яких здійснюється додаткове розкриття облікової інформації (інтегрований звіт, звіт зі сталого розвитку, звіт про управління тощо).

References:

1. Amore, M.D. (2020), «Innovation disclosure in times of uncertainty», *Journal of Economics & Management Strategy*, No. 29 (4), pp. 792–815.
2. Andrews, D. and Criscuolo, Ch. (2013), «Knowledge-Based Capital, Innovation and Resource Allocation», *OECD Economics Department Working Papers*, pp. 1–81.
3. IFRS Foundation (2018), «Conceptual Framework for Financial Reporting», [Online], available at: <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/pdf-standards/english/2021/issued/part-a/conceptual-framework-for-financial-reporting.pdf>
4. Deák, I. and Lukovics, M. (2008), «The problems of representing research and development in financial accounting», *5th International Conference for Young Researchers*, [Online], available at: https://www.researchgate.net/publication/260554431_Problems_of_Representing_Research_and_Development_in_Financial_Accounting
5. Ginoglou, D., Tahinakis, P., Mylonakis, J. et al. (2009), «Accounting Issues on the Measurement and Bookkeeping of Research and Development Expenditures within the European Research Area», *The IUP Journal of Accounting Research*, No. 8 (2), pp. 30–46.
6. Leuz, Ch., Vanhaverbeke, S. and Breuer, M. (2021), «Reporting regulation: the impact on corporate innovation», [Online], available at: <https://cepr.org/voxeu/columns/reporting-regulation-impact-corporate-innovation>
7. Liu, Z., Hu, K. and Hussain, A. (2023), «R&D disclosure and corporate innovation: Mediating role of financing structure», *Finance Research Letters*, Vol. 56, doi: 10.1016/j.frl.2023.104106.
8. Martín de Castro, G., Delgado Verde, M., López Sáez, P. and Navas López, J.E. (2010), «Technological Innovation. An Intellectual Capital-Based View», *R & D Management*, 181 p.
9. Simpson, A. and Tamayo, A. (2020), «Real effects of financial reporting and disclosure on innovation», *Accounting and Business Research*, No. 50 (5), pp. 401–421.
10. Stark, A.W. (2008), «Intangibles and research – an overview with a specific focus on the UK. Plus ça change, plus c'est la même chose», *Accounting and Business Research*, No. 38 (3), pp. 275–285.

Макарович Вікторія Костянтинівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ.

<https://orcid.org/0000-0002-0684-7072>.

Наукові інтереси:

- теорія і методологія обліку інноваційної діяльності;
- інноваційний капітал підприємства.

Makarovich V.K.

Mechanism for disclosure of accounting information about the innovation capital of the enterprise

The need to establish restrictions on the additional disclosure of accounting information about the innovative capital of the enterprise has been grounded. The lack of a single approach among scientists to develop a methodology for organizing the procedure for disclosing information about innovation capital was determined. The author's mechanism for additional disclosure of accounting information about the innovative capital of the enterprise has been developed. A method of preparation for additional disclosure of accounting information about innovation capital has been developed, which is carried out in the following stages: 1) identification of objects of accounting information; 2) determination of information needs of stakeholders; 3) justification of the level of confidentiality of accounting information; 4) determination of the level of sensitivity of accounting information; 5) establishing prohibitions and imposing restrictions on the disclosure of accounting information; 6) inclusion of objects of accounting information about innovation capital in the general policy of additional disclosure of accounting information at the enterprise.

Keywords: innovative capital; innovative activity; additional disclosure of accounting information; competitive advantages.

Стаття надійшла до редакції 17.10.2024.